

Notes analítiques.

Les obres del ~~Mestre~~ Robert Gerhard que constitueixen la totalitat del present Programa, demànen una prèvia situació a l'auditori.

La música de ~~Mestre~~ Gerhard, pertany al sector de moderna ^{la} ^(escola) que té per capdevanter el famosíssim Arnold Schönberg.

En aquesta música no ha de cercar-s'hi acords, car l'agregació de sons, en la seva ~~accepció~~ ^{accepció} corrent, no hi compta pas; sols hi actúa com a mena d'essència volàtil, sense que s'hi descobreixi ni un estat tonal ni modal, ni tampoc una funció del tot precisada.

La matèria harmònica, no obstant, hi existeix; pero és obtinguda per mitjà de teixits polifònics, que es constitueixen ~~sempre~~ emprant elements temàtics i, a guisa de ~~cançons~~ ^{cançons, el compositor projecta al}, ~~damunt d'ells el compositor hi projecta~~ grans línies, grans relleus, tota protuberància i tota depressió musical.

D'aquesta faisó s'obtenen insospitades formes arquitecturals, i magnes i atrevidíssims desplega-

Proves
d'obres
d'importància
dia 17
a la
nit

encara
que sigui
una
de les
braves
musicals

ments temàtics.

Una volta el compositor ha adoptat el seu Tema, n'és una ~~mèna~~ de presoner, sense que se'n separi un sol moment, car des de un simple detall de forma acompanyant, fins als vèrtex més elevats i més punyents de la corba simfònica, tot deriva del que podem ^{cop}anomenar "Monotema", el qual una ~~volta~~ nascut, comunica alè de vida intensa per tots els indrets de la construcció musical.

Per això, el compositor pren aquest Monotema i, per fragmentació, per modificació en la seva estructura melòdica i rítmica, per reducció o amplificació melòdica, per contracció o per extracció d'una petita fórmula, ^{n'}obté ~~a.èll~~ tot el que li és necessari per a constituir esplendorosament la seva obra, i al mateix temps que arquitecturitza toda línia musical, ~~en ella~~ hi posa la seva emoció, la seva vehemència ~~totaxper~~ càlida i tot el seu sentiment estètic, per tal d'expressar ~~tot~~ ^{go} que vol i necessita expressar.

CONCERTINO per a instruments d'arc.

I - Allegro assai.

S'inicia ^{en} els violins primers un tēma en descens:

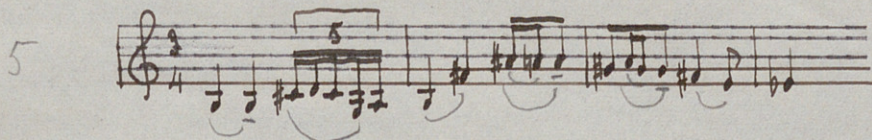
Amb ell es constitueix un petit cicle expositiu en el qual la línia melòdica dels primers violins ~~portant~~ és evaporada, mentre els violins segons prenen el mateix tēma per a anar amb moviment ascendent i en creixent cap al sobre-agut on és, altra volta, evaporada la línia, començant als violins primers i cellos una lenta devallada la qual, en moviment retíngut, clou el primer cicle, a la fi del qual apareix una figura que denominarem tema B.

L'aparició d'aquest tema B, es caracteritza per un "fort pesant". Totes les parts l'ataquen i el

el cicle central amb el mateix tema anterior i un segon tema, que són portats a un interessant desplegament simfònic; el cicle terminal és constituït per un retorn al tema primer ^{portant-lo cap a} ~~que w portant-se cap a~~ ^{per a cloure} cadencialment. ~~o l'ou cadencialment.~~

El tema que serveix per a ^{el} cicle primer és el següent:

que és tractat en forma canònica i portant la corba musical en bell i fort lirisme.

La intensificació lírica és accentuada en entrar al cicle segon amb el segon tema, que ataquen els violíns primers:

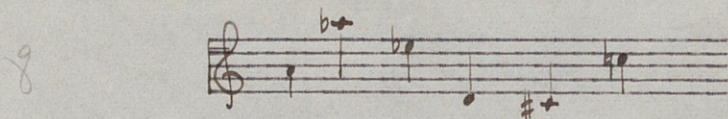
línia musical de gran expressivitat que ^va desplegant-se en la regió aguda fins que, devallant, ens aconduïx a la reaparició del tema primer per a constituir, amb interposicions del tema segon, el cicle terminal.

III - Allegretto vivace e con spirito.

El tema amb que s'inicia aquest temps és, a la vegada que extraordinàriament ardit, d'aspecte un xic complexe.

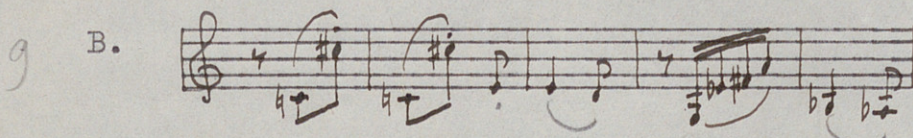
D'aquest tema, el compositor n'extreu els intervals que el caracteritzen,

i ja sigui amb el tema sencer o fragmentari, constitueix una ~~trama~~ interessant trama polifònica amb organització simfònica que atrau poderosament l'atenció. Els descensos ràpids, com els moviments ascensionals, són obtinguts amb una remarcable agilitat sense que mai ^{no} es perdi la noció del tema.

Damunt del tema primerament ^{esmentat} ~~estat~~, i amb elements més o menys individualitzats, es constitueix ço que en direm ^{primera} ~~la~~ secció, la fi de la qual ve assenyalada per un "rallentando" i disminuït

ràpid que utilitza l'autor per a portar-nos a la ^{segona} ~~2a~~ secció, que comença amb el tema, derivat del primer,

el qual, combinant-se amb un tema secundari,

~~ixen~~ ~~seu~~ ~~bande~~ constitueixen ~~ix~~ el teixit polifònic i la idea del desenrotllament simfònic, fins que queda regnant per totes les cordes el tema C ^{ies} ~~constituint-se~~ ^{eix} una trama espessa mitjansant formes canòniques i en pianíssim.

Queden curts moments els violíns segons sols, esfumant la línia acabada d'escoltar i, en pianíssim, és continuada aquesta línia per una infraposició del tema A, el qual, en reaparèixer, ^v tot seguit guanyant energies per a portar-se a un gran ~~acelerament~~ ~~si~~ ~~xx~~ que una volta ha obtingut el seu màxim i aconseguida la forsa viva del moviment dinàmic, s'abandona a si mateix i, perdent

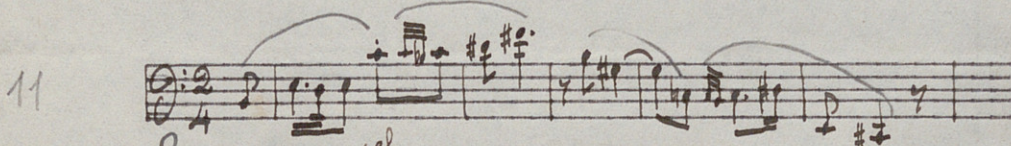
gradualment impuls, ens porta cap a l'acord final.

°888°

QUINTET per a instruments de vent.

I - Moderato.

S'inicia amb el Monotema que exposa el Fagot:

El Clarinet^{el} respòn tot seguit per a pendre'l, als pocs compassos, l'Oboè qui el glosa amb lleugeres modificacions mentres els demás instruments inicien una transició amb un element destinat a constituir teixits polifònics. La línea és portada a un fortíssim que s'interromp sobtadament. L'oboè queda un curt moment sol i ataca el ~~tema~~ tema B.

que en desplegar-se acondueix la corba musical cap

a una ~~ac~~celeració per a anar cedint i arribar a un retingut en devallada, que constitueix la declinació, a la fi de la qual s'inicia un nou cicle presentant-se el Monotema, el qual del seu estat homòfon primitiu és transformat en polifònic; ~~entremés~~ el diuen la Trompa i el Clarinet en la següent forma:

13

El desplegament té lloc en una corba de regular llargària mantenint-se en sonoritat pianíssim fins arribar a la declinació, que és acusada per una figura fundamentada en l'estructura melòdica del Monotema, ^{la qual,} ~~que~~ iniciada ~~se~~ a la Flauta, passa ~~pels~~ cap el greu per a remuntar-se altra volta vers l'agut.

Continua la trajectòria simfònica amb una "reprise" al ^{estil} ~~total~~ clàssic, ^{longeix} presentant-se el Monotema ^{en} ~~el~~ ~~Oboè~~ ^{Oboè}, però desplegant els elements temàtics de diferent faiso de com s'ha fet al començ de l'obra. A aquesta "re-

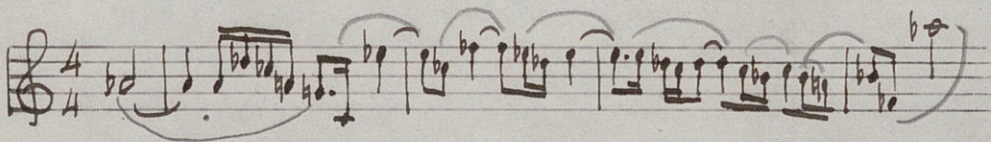
prise"

~~segueix~~ en segueix una altra del segon tema, atacat per la Trompa, ^dqual ~~tema~~ aconduex cap a un "Vivace quasi presto" que inicia el cicle terminal d'aquest primer temps.

II - Andante Cantabile.

Aquest "Andante" és de constitució ternaria, o sigui, ^{que}~~que~~ el constitueixen tres seccions ben definides. Es fonamenta en un únic tema.

Primera secció: - S'hi desplega el següent tema atacat pel Clarinet:

que no és altra cosa que una de les quatre formes fundamentals que pot adoptar el Monotema de la present obra, el qual es combina ^{contrapuntísticament} ~~polifònicament~~ amb el Monotema que diu el Fagot en ^{la seva} ~~sa~~ forma explícita.

La corba es desplega amb gran lirisme fins al moment ^{en} que es porta cap a una ~~ac~~celeració en creixent,

per fer-la declinar amb un allargant de poca longi-
tud que aconduïx cap a la ~~la~~

Segona secció. - Comença portant el tema, en ~~se~~ ^{forma} forma
originària, a la Flauta; ~~que~~ és desplegat entre
formes polifòniques fins a un "rallentando" que ve
a ésser un element de soldadura entre aquesta sec-
ció i la tercera que segueix.

Tercera secció - No és altra cosa que una ~~representació~~
represa de la primera secció amb desplegament dife-
rent, però amb els mateixos elements temàtics. La
corba simfònica del desplegament és seguida d'una
"coda" en funcions de terminal, que clou aquest temps
amb ~~una~~ gran suavitat.

III - Allegro giocoso.

Els temes emprats per a aquest temps no són de-
rivacions del Monotema, sinó elements temàtics nous.

La Flauta, damunt de forma acompanyant molt reei-
xida, exposa el tema següent:

15

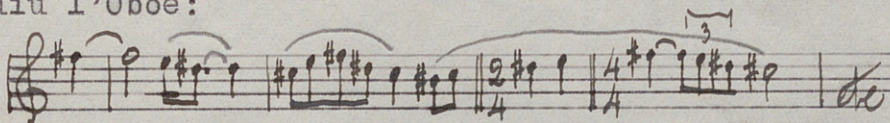
A.

que repre^{fen}en l'Oboè. El desenrotllament es porta en forma animada i en creixent fins arribar a un dismi-
nuit i retingut, que és seguit d'un curt epissodi tran-
sitiu, ~~pera~~ preparar l'adveniment del tema segon, ~~que~~
~~es representa~~ ~~per l'Oboè~~ d'un caràcter dolç i apacible
que diu l'Oboè:

16

B.

al qual s'hi ajunta, després, la Flauta ~~font~~ do-
blant-lo a la tercera. La projecció polifònica, i a
guisa ~~de~~ ~~forma~~ ~~acompanyant~~ originalíssima, porta
uns arpegis periòdics produïts pel Clarinet, ^{d'una} ~~obtin-~~
guts ~~derivació~~ del Tema A, que pel seu caràc-
ter donen un remarcable interès a tot aquest cicle
que ve a tenir ~~un~~ caràcter d'"intermezzo"; ^{la línia musical} ~~que~~ ~~es~~
^{és portada} ~~seguirà~~ a una curta trajectòria per desplegament
de formes evolutives que, ~~en~~ ^{và} en creixent, a un forti-
ssim, per a prendre la declinació cap un ~~ralentint~~
ralentit amb retorn al tema A que ataca subitament
l'Oboè:

17

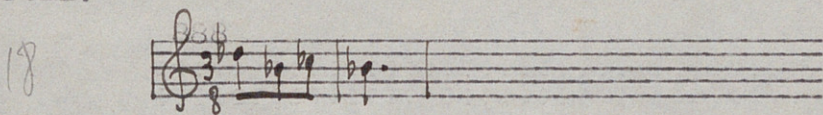

iniciant-se el cicle terminal d'aquest temps.

La figuració temàtica suara ~~exposada~~ apuntada continua a la Flauta. Aquest cicle compleix la funció de "represa" amb molta afinitat amb el cicle inicial, del qual es diferencia per la variació nomenada "d'escriptura". La terminació d'aquest cicle enllaça, per una figuració virtuosa del Clarinet, amb una reproducció del tema B tractat en imitacions canòniques que formen un petit intermezzo, al final del qual ~~es reprèn~~ ^{es reprèn} ~~representa-se~~ elements del tema A, tractats a base d'imitacions que, ~~passen~~ ^{passant} per tots els instruments, ens aconduïxen cap un creixent i animant, per a anar a ~~XXX~~ trobar l'acord final.

IV - Vivace scherzando.

El tema inicial d'aquest temps és un derivat del Manetema:

L'exposa l'Oboè damunt d'una forma acompanyant, ~~XXX~~

d'aspecte lleuger sense, però, desenrotllar-se, car únicament es tracta de constituir un cicle inicial a guisa de petita secció de Scherzo. La declinació és acusada per una figura en arpegi descendent del Fagot sol.

El Clarinet, contestat per la Flauta, inici~~a~~ el segon cicle, que és de desplegament temàtic i comprèn una llarga trajectòria, en la que s'~~hi~~ acusen tres fases: la primera, ~~un desenvolupament~~ de desplegament; la segona té per missió acnduir cap a la represa de la primera, que és reexposada amb transposició del plà sonor i amb variació "d'escriptura". Aquest cicle ~~es repeteix~~ es repeteix, i la seva declinació a terme, és acusada per un creixent i una devallada cap el greu, que acaba damunt d'un pianíssim.

Entra la Flauta amb el tema:

que és una variació del tema del tercer temps, "Allegro giocoso", per a constituir un "trio" després del qual segueix un petit "intermezzo" que es repeteix

sense modificació i aconduïx a la represa del "trio" anterior, del qual sols se'n diu la primera part per a portar la trajectòria, mitjansant una figuració en sèrie ascendent, en creixent i animant, cap a un "piano subito" en el qual l'Oboè ataca el primer tema ~~mitjà~~ d'aquest temps constituint-se una represa del cicle inicial.

Un creixent i molt accelerant, ens porta cap un "Presto" que constitueix el terminal d'aquest Quintet ~~que es repeteix amb la fórmula inicial~~ que és clòs per mitjà d'una insistent repetició de la fórmula inicial del tema primer.

Josep Barberà